

Віртуальне середовище як територія соціокультурних практик публічних бібліотек півдня України

Тетяна Сидоренко

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Відокремлений підрозділ «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»
Миколаїв, Україна

E-mail: tatyana_tvs@yahoo.com

Abstract. The library virtual environment of public libraries of the South of Ukraine is considered. The results of monitoring of virtual representations of public libraries network of the South of Ukraine concerning their socio-cultural practice are highlighted. The peculiarities of content of various forms of online presence of public libraries, tendency to changes are determined. Several sites, blogs, groups and their library products are characterized.

Key words: virtual environment, virtual representation, socio-cultural practice, public library, South of Ukraine.

ВСТУП

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у бібліотечну сферу сприяло трансформації діяльності бібліотек, зміні їх завдань, функцій, підходів до обслуговування користувачів. Адаптуючись до нових викликів суспільства, публічні бібліотеки активно використовують нові формати спілкування в системі соціальних комунікацій – віртуальне середовище. Окремі питання формування та використання віртуального середовища бібліотеками вивчали Ю. Амелеченко [1], С. Головаха [2], Є. Кулик [3], О. Курбан [4], О. Мар'їна [5], В. Струнгар [7] та ін. Серед основних аспектів можна відзначити наступні: бібліотека і користувач у віртуальному просторі; технології взаємодії бібліотеки і соціальних медіа; адаптація бібліотек до цифрового простору тощо.

ОСНОВНИЙ ТЕКСТ

Компонентами бібліотечного простору виступають внутрішні електронні ресурси бібліотек та зовнішні ресурси, послуги, що надаються Інтернет з використанням сучасних сервісів. Онлайн-присутність публічних бібліотек здійснюється через сайти, блоги, сторінки, групи, фотогалереї у соціальній мережі, онлайн-презентації, бібліотечні відео тощо.

Відзначимо, що у віртуальному бібліотечному середовищі можна зустріти інших людей, використати пізнавальні масиви, інтерактивні ігри тощо. Ставши однією з основних культурних подій, віртуальне середовище, що використовується бібліотеками, активно впливає на свідомість людей та стимулює бібліотечних працівників до його подальшого використання.

Публічні бібліотеки Півдня України активно працюють над формуванням віртуального бібліотечного середовища. Створені віртуальні проекти бібліотек представляють собою онлайн майданчики, своєрідні території для поширення документних ресурсів і знань, інформації про проведені заходи, анонси подій, інформацію за різними темами і формою подачі, враховуючи користувацьку поведінку, яка має тенденцію до змін.

Дослідники зауважують, що вітчизняні бібліотекарі мають бути готовими трансформувати представництва в соціальних медіа у середовище для навчання, поширення

знань та розвитку молоді [3]. Публічні бібліотеки Півдня України створюють стратегію розвитку нового комунікаційного віртуального середовища, формуючи контент, що сприяє задоволенню інформаційних потреб користувачів, позиціонуючи бібліотеку серед інших учасників віртуального простору. Моніторинг сайтів публічних бібліотек південного регіону України засвідчив, що всі обласні універсальні наукові бібліотеки (ОУНБ), центральні міські та районні ЦБС, а також частка сільських бібліотек створили і розвивають представництва своїх бібліотек у віртуальному середовищі. Так, тільки «в публічних бібліотеках Одеської області – 17 веб-сайтів та 179 блогів та сторінок в соціальних мережах» [1]. Контент сайтів різноманітний, але слід відзначити, що зокрема постійної та майже однотипної інформації про історію, структуру, контакти, інтернет-ресурси, на сайтах представлені власні електронні ресурси (електронні каталоги, віртуальні проекти, онлайн-акції, буктрейлери, віртуальні виставки, тематична інформація, анонси та архіви заходів) тощо. Так, на сайтах публічних бібліотек представлені віртуальні проекти «Музей книги», «Мистецький Хайвей», «Краєзнавство Таврії», Херсонський портал «АртКавун», «Букросинг», онлайн-акція «Читаємо Олеся Гончара» (Херсонська ОУНБ); 3D-книжки, веб-уроки з інформаційної культури, відеопрезентації з краєзнавства, онлайн-газета «ЮЖане», буктрейлери, буктізери, відеочеленджі, відеоекскурсії (Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В. Лягіна); рекомендаційно-бібліографічний сервіс «Вітальня Дніпрової Чайки» – біобібліографічний веб-посібник у жанрі електронної бібліографічної іграшки, «Казочка на добраніч», «Віртуальний ЛітПортал» (Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки); «Звуковий силует Миколаєва» (Центральна міська бібліотека ім. М. Кропивницького) та ін. Відомими блогами публічних бібліотек регіону є: «Одеський краєзнавець», «Книжковий континент», «Увімкни бібліотеку»; групи у

соціальній мережі Facebook: «Fresh-book», «Бібліотекарі Херсонщини» та ін.

Отже, віртуальність не лише інтерпретує, а й формує реальність, породжуючи її [6]. Віртуальне середовище допомагає створювати продукти, які б виступали рецептами нового сприйняття бібліотеки, її документних ресурсів.

Віртуальність здатна реінтерпретувати реальність, надаючи їй нове розуміння. Адже сьогодні стверджує про необхідність зміни в свідомості громадян стереотипного сприйняття бібліотек. Публічні бібліотеки Півдня України продовжують нарощувати присутність у інтерактивному середовищі мас-медіа – у різних інтерактивних майданчиках – блогосфері, соціальних мережах, тощо, застосовувати технології соціального медіа маркетингу.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Ю. Амелеченко, "Публічні бібліотеки Одещини: реалізація соціальної політики" [Електр. ресурс]. Доступно: <http://methodistodessa.blogspot.com/>. Дата звернення: Берез. 22, 2018.
- [2] С. Головаха, "Наукова бібліотека в соціальних мережах", Бібліотечний вісник, №1, С.29-32, 2013.
- [3] Є. Кулик, "Формування віртуального бібліотечного простору для бібліотечно-інформаційного обслуговування юнацтва", Вісник Кн. палати, №12, С.28-31, 2014.
- [4] О. Курбан, "Соціальні мережі як інструмент у галузі PR", Вісник Кн. палати, №10, С.45-47, 2014.
- [5] О. Мар'їна, "Адаптація бібліотек до цифрового простору: переосмислення соціальних змін". [Електр. ресурс]. Доступно: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/916>. Дата звернення: Квіт. 10, 2018.
- [6] Г. Почепцов, "Віртуальний простір проти реального" [Електр. ресурс]. Доступно: http://ms.detector.media/ethics/manipulation/virtualniy_prostir_protiv_realnogo/. Дата звернення: Квіт. 08, 2018.
- [7] В. Стунгар, "Особливості представлення бібліотек у соціальних медіа" [Електр. ресурс]. Доступно: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/890>. Дата звернення: Берез. 25, 2018.